

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 130.631 van 26 april 2004
in de zaak A. 85.730/IX-1945.**

In zake : Marc CASTELEYN,
 die woonplaats kiest bij
 advocaat G. VAN GRIEKEN,
 kantoor houdende te BRUSSEL,
 Vossendreef 4, bus 29

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Landsverdediging.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Marc CASTELEYN op 27 juli 1999 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het ministerieel besluit van 18 juni 1999 waarbij zijn aanvraag van 1 april 1999 strekkende tot het verkrijgen, in hoofddorde, van een tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking - tijdelijk regime vanaf 1 mei 1999 en in ondergeschikte orde, tot het verkrijgen van vrijwillig ontslag vanaf 1 juni 1999, wordt geweigerd;

Gelet op het arrest nr. 83.680 van 29 november 1999 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit en de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen, met inbegrip van een dwangsom, worden verworpen;

Gezien het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging ingediend op 25 januari 2000 door verzoeker;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de beschikking van 20 augustus 2002 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 3 maart 2004 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 19 april 2004;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van luitenant-kolonel militair administrateur R. GERITS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd R. AERTGEERTS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoeker, geboren op 10 januari 1964, neemt op 23 november 1987 dienst in het officierenkader van de luchtmacht. Hij wordt op 27 december 1994

benoemd tot kapitein-vlieger en gaat op 23 oktober 1995 over naar het kader van de aanvullingsofficieren.

1.2. Op 4 september 1998 vraagt verzoeker een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheid (afgekort : TAPA) voor drie maanden vanaf 1 november 1998. Hij beoogt een tewerkstelling als piloot in de private sector. Op 3 oktober 1998 wordt de aanvraag toegestaan. De ambtsontheffing wordt vervolgens verlengd tot 30 april 1999. Een nieuwe verlenging vanaf 1 mei 1999 wordt geweigerd. Op die datum wordt verzoeker weder opgenomen in de getalsterkte.

1.3. Op 1 april 1999 vraagt verzoeker een tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking -tijdelijk regime (hierna : TALO-(T)) aan vanaf 1 mei 1999 met de toelating om een beroepsactiviteit als piloot bij de maatschappij DAT uit te oefenen. Ondergeschikt vraagt hij zijn ontslag uit het kader van de aanvullings-officieren vanaf 1 juni 1999.

1.4. Met een nota van 28 mei 1999 zendt de chef van de Generale Staf het dossier met betrekking tot de aanvraag tot TALO-(T) voor beslissing aan de minister. Hij wijst erop dat verzoeker aan de wettelijke voorwaarden voldoet en vermeldt de adviezen van de korpscommandant en de Staf van Luchtmacht. Hij brengt zelf het volgend advies uit :

"Ongunstig voor TALO(T). Gunstig voor ontslag".

1.5. Op 18 juni 1999 weigert de minister van Landsverdediging de TALO-(T)-aanvraag van verzoeker met de volgende motivering :

"Aanvraag tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking -
tijdelijke maatregel (TALO(T))
Aanvraag tot ontslag
Betreft : Kapt VI GO CASTELEYN Marc (...)
BESLISSING : GEWEIGERD

Motivering in rechte : Artikel 20 § 2 van het KB van 24 juli 1997 betreffende o.m. de loopbaanonderbreking.
Artikel 15 bis § 1 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de officieren.
Artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de officieren.

Motivering in feite :

Uit de samenlezing van de eerste twee geciteerde artikelen volgt dat het bekomen van een tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking (tijdelijk stelsel) geen absoluut recht is, maar onderworpen is aan een beoordeling van de minister, die het individueel belang moet afwegen tegenover het algemeen belang.

Ten gevolge van de vertrekken van piloten omwille van op pensioenstelling en de afvloeiingen ten gevolge van de aanvaarding van aanvragen in chronologische orde vroeger ingediend dan de uwe, zijn er actueel minder piloten beschikbaar dan voorzien in de kaderwet. Hierbij dient ook te worden onderstreept dat de kaderbehoeften bepaald in deze nieuwe kaderwet (424) drastisch minder zijn dan de 580 piloten die voorheen waren voorzien. De tendens daalt verder en kan wegens de opleidingsduur van de piloten niet op korte termijn omgebogen worden.

De loopbaanonderbreking is ingevoerd om het personeelsovertal weg te werken en er blijkt in de categorie van het varend personeel van de luchtmacht geen overtal meer te bestaan. Uw vertrek of het vertrek van bijkomende piloten zou bijgevolg de operationaliteit van de luchtmacht aantasten. Om die redenen kan ik, tot mijn spijt, geen gunstig gevolg geven aan uw aanvraag om een tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking (tijdelijk stelsel) te bekomen.

Omwille van de preciaire encadrerings situatie kan ik evenmin ingaan op uw ontslagaanvraag. Teneinde de goede werking van de eenheden te garanderen en de operationaliteit van de luchtmacht niet in gedrang te brengen, is immers minimaal het behoud van de actuele encadreringsbehoeften noodzakelijk.

Daarenboven is het omwille van de vliegveiligheid eveneens van uiterst belang een goede mengeling te hebben van jonge mensen en meer ervaren piloten, zijnde de categorie waartoe u behoort."

Dit is de bestreden beslissing. Op 14 juli 1999 ondertekent verzoeker ze voor kennisneming.

1.6. Op 30 november 1999 dient verzoeker een aanvraag in tot ontslag uit het kader der aanvullingsofficieren op 1 april 2000 "of zo spoedig mogelijk na de beslissing van de Minister".

1.7. Op 11 februari 2000 beslist de minister van Landsverdediging om het aangevraagde ontslag uit het kader der aanvullingsofficieren met ingang op 1 april 2000 toe te staan.

Bij koninklijk besluit nr. 2703 van 18 februari 2000 wordt het ontslag uit het ambt dat verzoeker bij het kader der aanvullingsofficieren bekleedt en heeft aangeboden, aangenomen op 1 april 2000. Hij gaat op deze datum met zijn graad en zijn anciënniteit over naar het kader der reserveofficieren, korps van het varend personeel.

2.1. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord betoogt dat, aangezien verzoeker met ingang van 1 april 2000 op eigen aanvraag ontslag uit het kader der aanvullingsofficieren heeft gekregen, hij geen actueel belang meer heeft bij het beroep, aangezien zijn rechtstoestand nu definitief geregeld is;

2.2. Overwegende dat verzoeker daar in zijn memorie van wederantwoord op repliceert dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 117/99 van 10 november 1999 de stelling van de verwerende partij ten aanzien van het bestaan van het actueel belang ongrondwettig heeft bevonden, dat het belang enkel bij het indienen van het beroep mag beoordeeld worden en dat, bovendien, zijn ontslag het gevolg is van een aanvraag die ingediend is omdat de minister voordien op onwettige wijze zijn ontslag had geweigerd; dat hij voorts betoogt dat zijn belang erin bestaat de bestreden beslissingen, die uitvoering hebben gekregen, erga omnes onwettig verklaard te zien, teneinde aldus “het leed aan verzoeker opgelegd nog hersteld (te zien) door een volwaardig vernietigingsarrest” en teneinde het aantonen van de fout van het bestuur te vergemakkelijken; dat hij voorstelt aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag te stellen over de grondwettigheid van artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in zoverre de Raad van State een verzoekschrift gericht tegen de weigering van het toekennen van een ambtsontheffing onontvankelijk kan of moet verklaren wanneer de uitvoering van de bestreden akte in de loop van het geding “onwerkzaam is gemaakt (door) de aanvaarding van een

nieuwe aanvraag tot ambtsontheffing, die later is uitgevaardigd en die nog later is bekendgemaakt”;

2.3. Overwegende dat de auditeur-verslaggever in zijn verslag in herinnering gebracht heeft dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 117/99 gewezen heeft dat het aan de Raad van State toekomt om aan het begrip ‘belang’ inhoud te geven en dat artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel enkel schendt in de lezing dat het belang noodzakelijk teloor gaat door de oppensioenstelling van de verzoeker, maar dat zulks niet het geval is in de lezing dat het belang niet noodzakelijk teloorgaat door die oppensioenstelling; dat hij voorts, ten aanzien van het door verzoeker in zijn memorie van wederantwoord uiteengezette actueel belang, stelt dat de bestreden beslissing niet van die aard is dat zij de morele integriteit, de faam of de eer van verzoeker in het gedrang heeft gebracht, zodat er geen sprake is van een moreel nadeel dat de vernietiging van het bestreden besluit nog rechtvaardigt en dat het materieel nadeel, bestaande in de mogelijkheid om bij de burgerlijke rechter gemakkelijk het bestaan van een fout te bewijzen, geen belang is dat verbonden is met het horen nietig verklaren van de bestreden beslissing; dat de auditeur ook van oordeel is dat er geen reden is om een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof te stellen over de grondwettigheid van artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, aangezien die vraag een kunstgreep is die ertoe strekt het Arbitragehof uitspraak te laten doen over het concrete belang dat verzoeker nog heeft -vraag waarvoor het Hof niet bevoegd is-, en de vraag duidelijk een procesvertragend effect heeft;

2.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie uiteenzet dat “uit zijn dossier blijkt” dat een TALO-regeling hem het “behoud van statutaire rechten en behoud van pensioen” garandeerde en dat de verwerende partij, omdat de beoordeling van het dienstbelang zowel voor de TALO-(T) als voor het aanvaarden van het ontslag hetzelfde is, hem geen TALO-regeling mocht weigeren in de mate dat zij van oordeel was dat zijn ontslag ingewilligd kon worden; dat hij daaraan toevoegt dat de schending door het bestuur van de artikelen 12, 23 en 182 van de Grondwet

voor hem een moreel nadeel vormt en dat de Raad van State in een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof “specifieke elementen” kan opnemen die dat Hof beter inlichten;

2.5. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie betoogt dat zij niet inziet hoe de schending van de genoemde grondwettelijke bepalingen de morele integriteit, de faam of de eer van verzoeker in het gedrang zou kunnen brengen;

2.6. Overwegende dat verzoeker in de loop van de procedure, na een nieuwe aanvraag van zijnentwege en een nieuwe beslissing van de verwerende partij, het actief kader van de Krijgsmacht heeft mogen verlaten; dat, aangezien hij daarmee het voordeel heeft gekregen dat hij met de vernietiging van het bestreden besluit nastreefde -weliswaar niet op 1 juni 1999 maar op 1 april 2000- de vraag rijst op welke wijze de vernietiging van de bestreden beslissing hem nog van nut kan zijn, dit wil zeggen welk tastbaar voordeel dergelijke vernietiging hem nog kan opleveren; dat het aan verzoeker behoort om het bestaan van dergelijk voordeel -een wezenlijk bestanddeel van het belang als bedoeld in artikel 19 van de Raad van State-wet- concreet aan te tonen;

2.6.1. Overwegende dat, met het bestreden besluit, het bestuur weigert in te gaan op de -1 april 1999 gedagtekende- vraag van verzoeker om met ingang van 1 mei 1999 in het TALO-(T)-statuut geplaatst te worden en om, subsidiair, met ingang van 1 juni 1999 ontslag te verkrijgen; dat het weigeringsbesluit -hierboven sub 1.5. geciteerd- steunt op de vaststelling dat de militair geen recht heeft op de TALO-(T)-regeling, dat het inwilligen, in chronologische volgorde, van vertrekaanvragen van piloten het aantal beschikbare piloten beneden het voorziene aantal heeft doen dalen, dat nog meer uittredingen de operationaliteit van de luchtmacht zou aantasten, dat het noodzakelijk is de actuele encadreringssituatie te behouden en dat de vliegveiligheid vereist dat het vliegend korps bestaat uit een mengeling van meer ervaren piloten -als verzoeker- en jonge mensen;

2.6.2. Overwegende dat, indien de verwerende partij zich in dat besluit uitspreekt over de wijze van dienen van verzoeker, het in de positieve zin is, met name waar hij bij de “meer ervaren piloten” wordt ingedeeld; dat er niets ongunstigs over zijn persoonlijke situatie wordt vermeld; dat er dan ook geen sprake kan zijn van een negatieve connotatie die hem een moreel belang zou verleend hebben of alsnog laten behouden bij het onderhavige annulatieberoep; dat verzoeker voorts geen nadere uiteenzetting geeft van een ander “leed” dat het bestreden besluit hem zou hebben berokkend; dat het moreel nadeel volgend uit de zogenaamde schending van de grondwettelijke bepalingen betreffende de vrijheid van de persoon, het recht op menswaardig leven en de primauteit van de wetgever voor de vaststelling van het statuut van de militairen -de artikelen 12, 23 en 182-een actio popularis vormt;

2.6.3. Overwegende, wat het materieel belang betreft, dat verzoeker een blijvend belang ziet in de voordelen die het onwettig verklaren van het bestreden besluit hem oplevert met het oog op het indienen van een burgerrechtelijke vordering; dat evenwel dergelijk belang een onrechtstreeks belang is, omdat het geen verband houdt met het wegnemen van het bestreden besluit uit de rechtsorde; dat zulk onrechtstreeks belang niet volstaat om een annulatieprocedure voort te zetten;

2.6.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie verwijst naar het feit dat het verlenen van de TALO-(T)-regeling hem in een gunstiger statutaire situatie had geplaatst dan het aanvaarden van het vrijwillig ontslag; dat evenwel te dien aanzien vastgesteld moet worden dat verzoeker op het ogenblik van zijn TALO-(T)-aanvraag -1 april 1999- een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden (TAPA) genoot -het ministerieel besluit van 18 december 1998 waarbij zijn TAPA wordt verlengd voor drie maanden vanaf 1 februari 1999-, terwijl artikel 20, § 1, eerste lid, 2°; van de wet van 25 mei 2000 tot instelling van de vrijwillige arbeidsregeling van de vierdagenweek en de regeling van de halftijdse vervroegde uitstap voor sommige militairen en tot wijziging van het statuut van de militairen met het oog op de instelling van een tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking -bepaling die onverkort op de TALO-(T)-aanvraag van verzoeker van toepassing was-, het toekennen van een TALO-(T) voorbehoudt voor

de militair “die in werkelijke dienst is op het ogenblik dat hij zijn aanvraag indient” en terwijl artikel 5 van de wet van 20 mei 1994 betreffende de aanwending van de Krijgsmacht, de paraatstelling, alsook betreffende de periodes en de standen waarin een militair zich kan bevinden, de stand “in werkelijke dienst” omschrijft als de stand waarin de militair verkeert “die niet in non-activiteit is overeenkomstig artikel 6” en artikel 6, 1°, als in non-activiteit beschouwt, de militair “die tijdelijk van zijn ambt ontheven is (...)”; dat daaruit volgt dat de verwerende partij er op 18 juni 1999 krachtens de wet toe verplicht was en er thans nog steeds toe verplicht is om de TALO-(T)-aanvraag van 1 april 1999 te weigeren; dat een vernietiging van de TALO-(T)-weigering verzoeker derhalve geen voordeel kan opleveren;

Overwegende voor het overige dat, afgaande op het feit dat verzoeker vanaf 1 april 2000 de Krijgsmacht heeft mogen verlaten, verzoeker op geen enkele wijze uiteenzet welk materieel belang hij er alsnog bij heeft vastgesteld te zien dat hem op 18 juni 1999 op onregelmatige wijze geweigerd is het leger tien maanden eerder -op 1 juni 1999- te verlaten; dat daarbij ook rekening gehouden moet worden met het feit dat een vernietigingsarrest voor de verwerende partij de rechtsplicht niet instelt om verzoeker op 1 juni 1999 ontslag te verlenen;

2.6.5. Overwegende dat verzoeker in gebreke blijft aan te tonen dat hij een actueel belang heeft bij de vernietiging van de bestreden beslissing;

2.6.6. Overwegende dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 13/2004 van 21 januari 2004 in antwoord op een prejudiciële vraag waarvan de inhoud overeenstemt met de door verzoeker gestelde vraag, gesteld heeft dat een officier die de weigering tot vrijwillig ontslag aanvecht, zijn belang bij het beroep niet noodzakelijk verliest wanneer hij vervolgens de inwilliging van zijn aanvraag, zonder terugwerken de kracht, heeft verkregen, en dat, in zoverre verzoeker nog wordt toegelaten aan te tonen dat de vernietiging van de weigering, ondanks de latere inwilliging zonder terugwerkende kracht, hem nog een voordeel kan opleveren, artikel 19 van de Raad van State-wet niet onbestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

(overwegingen B.7 en B.8); dat de Raad van State geen reden ziet om voor de onderhavige zaak aan het Arbitragehof een vraag met dezelfde inhoud te stellen;

3. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie vraagt dat de kosten van het geding ten laste van de verwerende partij zouden worden gelegd; dat op die vraag niet wordt ingegaan, nu de verwerende partij niet verantwoordelijk is voor het teloorgaan van het belang van verzoeker,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, bepaald op 347,06 euro, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
zesentwintig april 2000 en vier, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.